

Міністерство освіти і науки України

Сумський національний аграрний університет

Факультет ветеринарної медицини

**Кафедра ветсанекспертизи, мікробіології, зоогігієни та безпеки і якості продуктів
тваринництва**

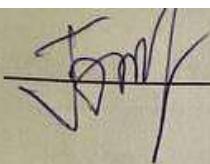
Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ОК5. ДОСЛІД У ВЕТЕРИНАРНІЙ МЕДИЦИНІ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

**Спеціальності: 211 Ветеринарна медицина, 212 Ветеринарна гігієна, санітарія і
експертиза**

розробник:

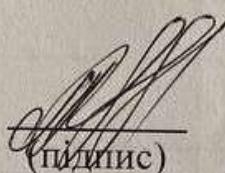

Березовський А.В., д.вет.н., професор.,

Розглянуто, схвалено та
затверджено на засіданні
кафедри
ветсанекспертизи,
мікробіології, зоогігієни
та безпеки і якості
продуктів тваринництва

протокол від 15.06.2022 р. № 11

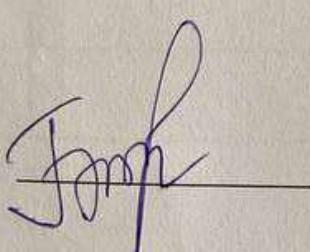
Завідувач
кафедри

(підпис)

T.I. Fotina

Погоджено:

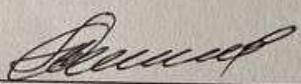
Гарант освітньої програми

A.B. Березовський

Декан факультету,

де реалізується освітня програма

О.Л. Нечипоренко

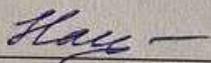
Рецензія на робочу програму надана

P. V. Петров

(підпис)

(ПІБ)

Л.В. Нагорна

Методист відділу якості освіти,

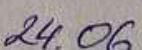
ліцензування та акредитації

(підпис)

(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата:

2022 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Моделювання та планування наукового експерименту									
2.	Факультет/кафедра	Ветеринарної медицини Ветсанекспертизи, мікробіології, зоогігієни та безпеки і якості продуктів тваринництва									
3.	Статус ОК	Обов'язковий									
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для	21 Ветеринарна медицина 211 Ветеринарна медицина 212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза									
5.	OK може бути запропонованій для (заповнюється для вибіркових OK)	-									
6.	Рівень НКР	7									
7.	Семестр та тривалість вивчення	3 30 тижнів									
8.	Кількість кредитів ЕКТС	3									
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="2">Контактна робота(заняття)</th> <th>Самостійна робота</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Лекційні</td> <td>Лабораторні</td> <td></td> </tr> <tr> <td>16</td> <td>10</td> <td>64</td> </tr> </tbody> </table>	Контактна робота(заняття)		Самостійна робота	Лекційні	Лабораторні		16	10	64
Контактна робота(заняття)		Самостійна робота									
Лекційні	Лабораторні										
16	10	64									
10.	Мова навчання	Українська									
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Березовський А.В.									
11.1	Контактна інформація	Корп. 3, каб. 39, Тел.:0954952933; viber 0954952933 Tif_ua@meta.ua									
12.	Загальний опис освітнього компонента	вивчення дисципліни – виробити у аспірантів вміння застосовувати нові методи еколого-біологічного дослідження, в основі яких знаходяться ідеї і принципи системного підходу, синергетики і герменевтики; навчити порядку проведення науковими установами дослідів, експериментів на тваринах; вибіру клінічної бази та вимоги до цільових тварин; ознайомити з принципами утримання та догляду цільових тварин; проводити лабораторні дослідження при клінічному випробуванні ветеринарних лікарських засобів; вивчити основні принципи проведення клінічних досліджень ветеринарних препаратів різних груп та кормових добавок та основні принципи проведення клінічних досліджень ветеринарних препаратів різних груп та кормових добавок; науково-методичні підходи до організації клінічних досліджень ветеринарних препаратів та кормових добавок.									
13.	Мета освітнього компонента	викладання дисципліни – є ознайомити аспірантів з процесами наукового дослідження, його структури, а також з дедуктивним, гіпотезо-дедуктивним і системним методами дослідження.									
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на: іноземна і латинська мова, методика проведення наукового експерименту та моделювання експериментальних досліджень.									
15.	Політика академічної доброчесності	Під час вивчення ОК не допускаються будь-які прояви академічної недоброчесності. Інструментами протидії порушенням академічної доброчесності є системи <u>Plagiarism check algorithm</u> . У випадку виникнення порушень реагування відбувається відповідно до нормативної документації щодо академічної доброчесності учасників освітнього процесу в Сумському НАУ (https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/).									

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК:	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)						Як оцінюється РНД
	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	
ДРН 1. Порядок проведення науковими установами дослідів, експериментів на тваринах.	+			+		+	<ul style="list-style-type: none"> - опитування теоретичних питань, - виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях, - тестування, <p>виконання завдань самостійної роботи</p>
ДРН 2. Вибір клінічної бази та вимоги до цільових тварин.	+	+		+	+	+	<ul style="list-style-type: none"> - опитування теоретичних питань, - виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях, - тестування, <p>виконання завдань самостійної роботи</p>
ДРН 3 Лабораторні дослідження при клінічному випробуванні ветеринарних лікарських засобів.	+		+	+	+	+	<ul style="list-style-type: none"> - опитування теоретичних питань, - виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях, - тестування, <p>виконання завдань самостійної роботи</p>
ДРН 4. Основні принципи проведення клінічних досліджень ветеринарних препаратів різних груп та кормових добавок.	+		+	+	+	+	<ul style="list-style-type: none"> - опитування теоретичних питань, - виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях, - тестування, виконання завдань самостійної роботи
ДРН 5. Науково-методичні підходи до організації	+	+		+			<ul style="list-style-type: none"> - опитування теоретичних питань,

лінічних досліджень ветеринарних препаратів та кормових добавок.						- виконання завдань на лабораторно-практических заняттях, - тестування, виконання завдань самостійної роботи
ДРН 6. Доклінічні дослідження на лабораторних тваринах.	+	+	+			- опитування теоретичних питань, - виконання завдань на лабораторно-практических заняттях, - тестування, виконання завдань самостійної роботи
ДРН 7. Експериментальне вивчення токсичної дії ветеринарних лікарських засобів.	+					- опитування теоретичних питань, - виконання завдань на лабораторно-практических заняттях, - тестування, виконання завдань самостійної роботи
ДРН 8. Установлення віддалених ефектів дії ветеринарних лікарських засобів.	+	+				- опитування теоретичних питань, - виконання завдань на лабораторно-практических заняттях, - тестування, виконання завдань самостійної роботи
ДРН 9. Установлення нешкідливості ветеринарних лікарських засобів та кормових добавок.	+	+	+			- опитування теоретичних питань, - виконання завдань на лабораторно-практических заняттях, - тестування, виконання завдань самостійної роботи

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМОПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література	
	Аудиторна робота		Сам. роб.		
	Лк	Лаб. з.			
Тема 1. Порядок проведення науковими установами дослідів, експериментів на тваринах. Загальні положення. Визначення термінів. Умови проведення наукових експериментів, біологічного тестування та навчального процесу із використанням тварин	2	-		1,14,15	
Тема 2. Вибір клінічної бази та вимоги до цільових тварин. Лабораторна діагностика при клінічному дослідженні ветеринарних лікарських засобів. Підтримання гомеостазу в організмі цільових тварин. Якість і поживна цінність корму.	2	-	18	2,3,14,15	
Тема 3. Лабораторні дослідження при клінічному випробуванні ветеринарних лікарських засобів. Основні лабораторні тести для дослідження стану окремих органів і систем. Обєкти лабораторних досліджень.	2	-	18	2,3,14,15	
Тема 4. Основні принципи проведення клінічних досліджень ветеринарних препаратів різних груп та кормових добавок. Антибактеріальні препарати. Антигельмінтні препарати. Інсекто-акарицидні препарати. Препарати для аквакультури. Дослідження ефективності кормових добавок	2	-	16	2,7,8,14,15	
Тема 5. Науково-методичні підходи до організації клінічних досліджень ветеринарних препаратів та кормових добавок. Доцільність проведення клінічних досліджень. Планування клінічних досліджень	2	-	12	8,14,15	
Тема 6. Утримання та догляд цільових тварин	2	-	12	9,14,15	

Ділянка рогата худоба, Дрібна рогата худоба, Свині, Коні, Птиця, Кролі				
Тема 7. Доклінічні дослідження на лабораторних тваринах. Загальні положення. Значення фізіолого-біохімічних показників в оцінці дії ветеринарних лікарських засобів. Особливості розтину трупів птиці	2	2	16	7,8,14,15
Тема 8. Експериментальне вивчення токсичної дії ветеринарних лікарських засобів. Основні вимоги до лабораторних тварин та їх утримання. Визначення гострої токсичності лікарських засобів Клінічні спостереження. Звіт про гостру, хронічну токсичність і кумуляцію	2		16	14,15
Тема 9. Установлення віддалених ефектів дії ветеринарних лікарських засобів. Дослідження мутагенності ветеринарних лікарських засобів. Основні методи встановлення мутагенності. Узагальнення щодо мутагенної дії ветеринарних лікарських засобів	-	2		
Тема 10 Установлення нешкідливості ветеринарних лікарських засобів та кормових добавок. Методи відбору зразків. Виявлення токсичності. Виявлення стерильності. Визначення місцевої (подразнюючої) дії. Узагальнення по визначенню нешкідливості ветеринарних препаратів	-	2		
Всього	16	10	64	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1. Порядок проведення науковими	Методи викладання за джерелом знань: <i>Словесні:</i> розповідь, пояснення, бесіда	6	Методи навчання за джерелом знань: <i>Словесні:</i> робота з книгою (читання, переказ,	12

	<p>(евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж.</p> <p>Наочні: демонстрація, ілюстрація, спостереження.</p> <p>Активні методи: (використання технічних засобів навчання, використання навчальних та контролюючих тестів)</p> <p>Інтерактивні методи викладення: (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць).</p>		
ДРН 2. Вибір клінічної бази та вимоги до цільових тварин.	<p>Методи викладення за джерелом знань:</p> <p>Словесні: розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж.</p> <p>Наочні: демонстрація, ілюстрація, спостереження.</p> <p>Активні методи: (використання технічних засобів навчання, використання навчальних та контролюючих тестів)</p> <p>Інтерактивні методи викладення: (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць).</p>	2	<p>Методи навчання за джерелом знань:</p> <p>Словесні: робота з книгою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів),</p> <p>Наочні: спостереження.</p> <p>Методи навчання за характером логіки пізнання (аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод, традуктивний метод).</p> <p>Активні методи (мозкова атака, рішення кросвордів, диспути, круглі столи, бінарні заняття, ділові та рольові ігри, групові дослідження).</p> <p>Інтерактивні технології навчання (використання мультимедійних технологій, діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація))</p>
ДРН 3 Лабораторні дослідження при клінічному випробуванні ветеринарних лікарських засобів.	<p>Методи викладення за джерелом знань:</p> <p>Словесні: розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж.</p> <p>Наочні: демонстрація, ілюстрація, спостереження.</p> <p>Активні методи: (використання технічних засобів навчання, використання навчальних та контролюючих тестів)</p>	4	<p>Методи навчання за джерелом знань:</p> <p>Словесні: робота з книгою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів),</p> <p>Наочні: спостереження.</p> <p>Методи навчання за характером логіки пізнання (аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод, традуктивний метод).</p>

	Інтерактивні методи викладення: (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць.		Активні методи (мозкова атака, рішення кросвордів, диспути, круглі столи, бінарні заняття, ділові та рольові ігри, групові дослідження). Інтерактивні технології навчання (використання мультимедійних технологій, діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація)	
ДРН4. Основні принципи проведення клінічних досліджень ветеринарних препаратів різних груп та кормових добавок.	Методи викладення за джерелом знань: <i>Словесні</i> : розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж. <i>Наочні</i> : демонстрація, ілюстрація, спостереження. Активні методи: (використання технічних засобів навчання, використання навчальних та контролюючих тестів) Інтерактивні методи викладення: (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць.	4	Методи навчання за джерелом знань: <i>Словесні</i> : робота з книгою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів), <i>Наочні</i> : спостереження. Методи навчання за характером логіки пізнання (аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод, традуктивний метод). Активні методи (мозкова атака, рішення кросвордів, диспути, круглі столи, бінарні заняття, ділові та рольові ігри, групові дослідження). Інтерактивні технології навчання (використання мультимедійних технологій, діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація)	16
ДРН 5. Науково-методичні підходи до організації клінічних досліджень ветеринарних препаратів та кормових добавок.	Методи викладення за джерелом знань: <i>Словесні</i> : розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж. <i>Наочні</i> : демонстрація, ілюстрація, спостереження. Активні методи: (використання технічних засобів навчання, використання навчальних та контролюючих тестів) Інтерактивні методи викладення: (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць.	2	Методи навчання за джерелом знань: <i>Словесні</i> : робота з книгою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів), <i>Наочні</i> : спостереження. Методи навчання за характером логіки пізнання (аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод, традуктивний метод). Активні методи (мозкова атака, рішення кросвордів, диспути, круглі столи, бінарні заняття, ділові та рольові ігри, групові дослідження). Інтерактивні технології навчання (використання мультимедійних технологій, діалогове навчання,	12

			співробітництво студентів (кооперація)	
ДРН 6. Доклінічні дослідження на лабораторних тваринах.	Методи викладення за джерелом знань: <i>Словесні:</i> розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж. <i>Наочні:</i> демонстрація, ілюстрація, спостереження. Активні методи: (використання технічних засобів навчання, використання навчальних та контролюючих тестів) Інтерактивні методи викладення: (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць.	2	Методи навчання за джерелом знань: <i>Словесні:</i> робота з книгою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів), <i>Наочні:</i> спостереження. Методи навчання за характером логіки пізнання (аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод, традуктивний метод). Активні методи (мозкова атака, рішення кросвордів, диспути, круглі столи, бінарні заняття, ділові та рольові ігри, групові дослідження). Інтерактивні технології навчання (використання мультимедійних технологій, діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація)	12
ДРН 7. Експериментальні вивчення токсичної дії ветеринарних лікарських засобів.	Методи викладення за джерелом знань: <i>Словесні:</i> розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж. <i>Наочні:</i> демонстрація, ілюстрація, спостереження. Активні методи: (використання технічних засобів навчання, використання навчальних та контролюючих тестів) Інтерактивні методи викладення: (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць.	4	Методи навчання за джерелом знань: <i>Словесні:</i> робота з книгою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів), <i>Наочні:</i> спостереження. Методи навчання за характером логіки пізнання (аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод, традуктивний метод). Активні методи (мозкова атака, рішення кросвордів, диспути, круглі столи, бінарні заняття, ділові та рольові ігри, групові дослідження). Інтерактивні технології навчання (використання мультимедійних технологій, діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація)	16

	<p>Методи викладення за джерелом знань: Словесні: розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж. Наочні: демонстрація, ілюстрація, спостереження. Активні методи: (використання технічних засобів навчання, використання навчальних та контролюючих тестів) Інтерактивні методи викладення: (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць.</p>	4	<p>Методи навчання за джерелом знань: Словесні: робота з книгою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів), Наочні: спостереження. Методи навчання за характером логіки пізнання (аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод, традуктивний метод). Активні методи (мозкова атака, рішення кросвордів, диспути, круглі столи, бінарні заняття, ділові та рольові ігри, групові дослідження). Інтерактивні технології навчання (використання мультимедійних технологій, діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація)</p>	8
<p>ДРН 9. Установлення нешкідливості ветеринарних лікарських засобів та кормових добавок.</p>	<p>Методи викладення за джерелом знань: Словесні: розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж. Наочні: демонстрація, ілюстрація, спостереження. Активні методи: (використання технічних засобів навчання, використання навчальних та контролюючих тестів) Інтерактивні методи викладення: (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць.</p>	2	<p>Методи навчання за джерелом знань: Словесні: робота з книгою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів), Наочні: спостереження. Методи навчання за характером логіки пізнання (аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод, традуктивний метод). Активні методи (мозкова атака, рішення кросвордів, диспути, круглі столи, бінарні заняття, ділові та рольові ігри, групові дослідження). Інтерактивні технології навчання (використання мультимедійних технологій, діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація)</p>	8

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Тематичне опитування	20 балів / 20 %	Щотижня
2.	Виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях	20 балів / 20 %	Згідно з розкладу
3.	Тестування	15 балів / 15 %	Впродовж 7-8 тижнів
4.	Доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни	45 балів / 45 %	Згідно графіку здачі модулів

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент ¹	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ²
Тематичне опитування	<12 балів	12-15 балів	15-18 балів	20 балів
	Студент може відтворити тільки окремі фрагменти з курсу.	Більшість вимог виконано, але окрім складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконану усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях	<12 балів	12-15 балів	15-18 балів	20 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшу частину завдань виконано з використанням на основі основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення лабораторно-практичних завдань. Виконання індивідуальних контрольних завдань значно формалізовано, відсутнє глибоке розуміння роботи	Студент засвоїв основний матеріал, та розуміє і виконує лабораторно-практичні завдання, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає незначну кількість неточностей.	Здобувач реалізує теоретичний матеріал дисципліни при виконанні лабораторно-практичних робіт, здатен аналізувати та співставляти отримані результати на основі набутих з даної дисципліни знань, умінь, практичних навичок
Тест множинного вибору	≤ 5 балів	6-9 балів	10-13 балів	14-15 балів
	Студент дає правильну	Студент має певні знання, передбачені в	Студент в загальному добре	Студент демонструє повні

	відповідь на декілька питань ($\leq 33\%$ правильних відповідей).	програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються і дає правильну відповідь на декілька питань (34–59% правильних відповідей).	володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, і дає правильну відповідь на декілька питань (60–89 % правильних відповідей).	й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, правильно дає відповідь на питання тесту (90–100 % правильних відповідей).
Оформлення та презентаційна доповідь самостійно опрацюваного матеріалу	<9 балів Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутні. Студент не виконав самостійне опрацювання матеріалу.	10-19 балів Неважаючи на те, що програму навчальної дисципліни студент виконав, але окремі складові відсутні або недостатньо опрацьовані, студент працював пасивно.	20-39 балів Знає основні положення, що мають визначальне значення при виконанні самостійної роботи / індивідуальних завдань. Помилки у відповідях є не суттєвими.	40–45 балів Виконано усі вимоги, завдання, продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми.

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усний зворотній зв'язок після вивчення тем 1–3, 6–8	3 тиждень
2	Письмовий зворотній зв'язок після вивчення тем 4–5	8 тиждень
3	Письмовий зворотний зв'язок від викладача під час роботи над лабораторно-практичними завданнями	Протягом 1 тижня після виконання
4	Усний зворотній зв'язок від викладача після доповіді з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни	Протягом занять

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Базова

- 1 Закон України "Про наукову та науково-технічну діяльність" №1977-XII від 13 грудня 1991 року із змінами та доповненнями
- 2 Закон України "Про вищу освіту" №2984-III від 17 січня 2002 року із змінами та доповненнями
- 3 Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: Підручник. – К.: АБУ, 2002. – 480 с.
- 4 Методология научного исследования. Учебное пособие для вузов. \ Рузавин Г.И. – М., 1999 – 317 с.
- 5 Основы научных исследований. Учебное пособие для вузов. \ Наринян А.Р. – К., 2002 – 112 с.
- 6 Основы научных исследований. Учебное пособие для вузов. \ Фрумкин Р.А. – Алчевск., 2001 -201 с.
- 7 Сиденко В.М., Грушко И.М. Основы научных исследований – Харків, Вища школа, 2002 – 200 с
8. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій: Посібник.-К.: Академвидав, 2004.-

Справа 14.11. Методологія наукових досліджень: Навчальний посібник. - К.. -2004. - 212 с.
10. Малюга Н.М. Наукові дослідження в бухгалтерському обліку: Навчальний посібник.-Житомир
ПП Рута, 2003.-476 с.

Допоміжна

1. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1-2003, IDT) : ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. – [Чинний від 2007-07-01]. - К. : Держспоживстандарт України, 2007. – III, 47 с. – (Національний стандарт України).
2. Введення в дію нового стандарту з бібліографічного опису ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Основні відмінності від ГОСТ 7.1.—84 : Нові правила бібліографічного опису / Державна наукова установа „Книжкова палата України”. - Режим доступу: <http://www.ukrbook.net>.
3. Антоненко І. Бібліографічний опис електронних ресурсів : методичні матеріали для пристатейної бібліографії / Антоненко І., Баркова О. // Бібліотечний вісник. - 2006. - № 1.- С. 25-27.
4. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень [Текст] : підручник для бакалаврів, магістрантів і аспірантів екон. спец. вищ. навч. закл. освіти / Микола Тимофійович Білуха. — К. : АБУ, 2002. — 480 с. : рис.
5. Воротіна Л. І. Кандидатська дисертація: методика написання і захисту [Текст] : посіб. для аспірантів і здобувачів наук. ступ. / Воротіна Людмила Іванівна, Воротін Валерій Євгенович, Гуткевич Світлана Олексandrівна ; Європейський ун-т. – Вид. 2-ге перероб. і доп. – К. : Видавництво Європейського університету, 2006. – 137 с. - Бібліогр.: с. 38.
6. Ганін В. І. Методологія соціально-економічного дослідження [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл., реком. МОНУ/ Ганін Віктор Іванович, Ганіна Неля Василівна, Гурова Капіталіна Дмитрівна ; Харківський торговельно-економічний ін-т Київського національного торговельно-економічного ун-ту. — К. : Центр учебової літератури, 2008. — 224 с. — Бібліогр.: с. 168-169.
7. Єріна А.М. Методологія наукових досліджень [Текст] : навч. посібник / А.М.Єріна, В.Б.Захожай, Д.Л.Єрін. – К. : ЦНЛ, 2004. – 212 с.
8. Клименюк О. В. Виклад та оформлення результатів наукового дослідження [Текст] : авторський підручник / Олександр Валеріанович Клименюк.– Ніжин : Аспек-Поліграф, 2007.– 398 с.
9. Клименюк О. В. Технологія наукового дослідження [Текст] : авторський підручник / Олександр Валеріанович Клименюк.- К.-Ніжин : Аспек-Поліграф, 2006. - 308 с.
10. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл., реком. МОНУ/ Ковальчук Володимир Володимирович, Моїсєєв Лев Михайлович. – 3-те вид., перероб. і доп. – К. : Професіонал, 2005.– 240 с.
11. Крушельницька О. В. Методологія і організація наукових досліджень [Текст] : навч. посібник для вищ. навч. закл. / Ольга Володимирівна Крушельницька. – К. : Кондор, 2004.– 192 с.
12. Макогон Ю. В. Основи наукових досліджень в економіці : навч. посібник, затвердж. МОНУ / Макогон Юрій Володимирович, Пилипенко Валерія Валеріївна. – 2-ге вид. – Донецьк : Альфа-прес, 2007. – 144 с. — Бібліогр.: с. 140-143.
13. Наумовець А. Г. Ви віч-на-віч з аудиторією : Дещо про "технологію" наукових доповідей, популярних лекцій, дисертаційних промов і конкурсних проектів / Наумовець Антон Григорович ; НАН України; Інститут фізики. – К. : Наукова думка, 2003. – 56 с. : рис. – Бібліогр.: с. 52-53. - (Проект "Наукова книга").
14. Петрук В. Г. Основи науково-дослідної роботи [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл., які навч. за спец. "Екологія та охорона навколошнього середовища" / Петрук Василь Григорович, Володарський Євген Тимофійович, Мокін Віталій Борисович ; Вінницький національний технічний ун-т. – Вінниця : УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2006. — 144 с. : рис. — Бібліогр.: с. 137-143.

15. Пилипчук М. І. Основи наукових досліджень [Текст] : підручник [для студентів вищих навчальних закладів спеціальності "Обладнання лісового комплексу"], задвердж. МОНУ / [Марія Іванівна Пилипчук, Анатолій Сергійович Григор'єв, Володимир Васильович Шостак]. – К. : Знання, 2007. – 270 с. : рис., табл.
16. Пілющенко В. Л. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл., реком. МОНУ / Пілющенко Віталій Лаврентійович, Шкрабак Ірина Володимирівна, Славенко Едвін Ігорович. – К. : Лібра, 2004. – 344 с. : іл. — Бібліогр.: с. 343.
17. Свердан М. М. Основи наукових досліджень [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Свердан Михайло Михайлович, Свердан Марія Романівна ; Буковинська держ. фінансова академія. – Чернівці : Рута, 2006. – 352 с. — Бібліогр.: с. 351-352.
18. Сидоренко В. К. Основи наукових досліджень [Текст] : навч. посіб. для вищ. пед. закл. освіти / В.К.Сидоренко, П.В.Дмитренко. – К:РННЦ "ДІНТ", 2000.– 260 с. — Бібліогр.: с. 254-258.
19. Соловйов С. М. Основи наукових досліджень [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл., реком. МОНУ / Станіслав Миколайович Соловйов. – К. : Центр учебової літератури, 2007. – 176 с.
20. Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень [Текст] : підруч., затвердж. МОНУ / Стеченко Дмитро Миколайович, Чмир Олена Сергіївна.– 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2007.– 317 с. — Бібліогр.: с. 295-317.
21. Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій [Текст] : [навч. посіб.] / Філіпенко Антон Сергійович. – К. : Академвидав, 2005. – 208 с. – (Альма-матер). — Бібліогр.: с. 196-199.
22. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [Галина Степанівна Цехмістрова] ; Київський ун-т туризму, економіки і права. – К. : Слово, 2003. – 240 с.
23. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності [Текст] : підручник для студ. вищ. навч. закл. / Шейко Василь Миколайович, Кушнаренко Наталя Миколаївна. — 5-е вид., стер. — К. : Знання, 2006. — 307 с. — Бібліогр.: с. 305-307.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека.
2. Читальний зал бібліотеки.
3. Теми в Інтернеті: <http://www.allvet.ru/referats/35.ph>